

СЕКЦІЯ 4 МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

ІНСТИТУТ СТАРОСТАТУ У СИСТЕМІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПРОБЛЕМИ

INSTITUTE OF STARSTAT IN THE SYSTEM OF LOCAL GOVERNMENT BODIES IN UKRAINE: CURRENT STATE AND PROBLEMS

У статті розглянуто систему органів місцевого самоврядування в Україні та проблеми щодо реформування національних органів місцевого самоврядування.

Наголошено на тому, що місцеве самоврядування в державі є вагомим показником рівня централізації чи децентралізації державної влади, рівня демократії, змісту існуючого політичного режиму, переважання демократичних або авторитарних тенденцій.

Досліджено проблеми щодо правового статусу і повноважень старости відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо статусу старости села, селища» та за сукупністю усіх його повноважень. Зазначено, що інститут старостату був створений задля того, щоб інтереси всіх жителів відповідних територіальних громад були належним чином представлені.

Проаналізовано питання щодо забезпечення функціонування старостинських округів в Україні в умовах децентралізації, згідно із законодавчими та іншими нормативними актами. Розглянуто низку ключових та суміжних понять теми. Окреслено основні висновки та наведено напрямки розвитку роботи старостинських округів, як частини територій об'єднаної територіальної громади.

Окреслено, що старостинські округи в Україні формуються за декількома підходами. Фактично, всі територіальні громади України поділяються на чотири групи. До першої групи віднесено громади, ради яких утворили старостинські округи і затвердили старост. До другої групи віднесено громади, ради яких затвердили на посадах старост не у попередньо утворених старостинських округах, а у населених пунктах за переліком як у визначену раду громад територіальну основу для здійснення старостами наданих повноважень. До третьої групи – громади, які були утворені за процедурою добровільного об'єднання, втім, остаточно збільшені їхні території були визначені одним із розпорядчих актів Кабінету Міністрів України. До четвертої групи – громади, ради яких, на даний момент, ще не утворювали старостинські округи та не затверджували на посадах старост, хоча мали це зробити продовж трьох місяців з дня набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку інституту старост».

Зроблено висновок про нагальну необхідність узгодження вітчизняного законодавства щодо повноважень старости.

Ключові слова: місцеве самоврядування, органи місцевого самоврядування, реформування місцевого самоврядування, сільська, селищна, міська рада, сільський,

селищний, міський голова, староста, громадське обговорення, старостинський округ.

The article examines the system of local self-government bodies in Ukraine and problems related to the reform of national local self-government bodies.

It is emphasized that local self-government in the state is a significant indicator of the level of centralization or decentralization of state power, the level of democracy, the content of the existing political regime, the predominance of democratic or autocratic tendencies.

Problems related to the legal status and powers of the headman in accordance with the Constitution of Ukraine, the Law of Ukraine "On Local Self-Government in Ukraine", the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Laws of Ukraine Regarding the Status of the Headman of a Village, Settlement" and the totality of all his powers have been studied. It is noted that the institution of the Starostat was created in order for the interests of all residents of the respective territorial communities to be properly represented.

The issue of ensuring the functioning of Starostyn districts in Ukraine in conditions of decentralization, in accordance with legislative and other regulatory acts, was analyzed. A number of key and related concepts of the topic are considered. The main conclusions are outlined and directions for the development of Starostyn districts as parts of the territories of the united territorial community are given.

It is outlined that Starostyn districts in Ukraine are formed according to several approaches. In fact, all territorial communities of Ukraine are divided into four groups. The first group includes communities whose councils formed starostyn districts and approved starosts. The second group includes communities whose councils approved the positions of elders not in pre-formed elder districts, but in settlements listed as a territorial basis for exercising the powers granted by the elders. The third group includes communities that were formed by the procedure of voluntary association, however, their territories were finally increased and determined by one of the administrative acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine. To the fourth group - communities whose councils, at the moment, have not yet formed starostyn districts and have not approved the posts of starosts, although they were supposed to do so within three months from the date of entry into force of the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding the Development of the Institute headman".

It was concluded that there is an urgent need to harmonize domestic legislation regarding the powers of the headman.

Key words: local government, local governments, reforming of local self-government, village, settlement, city council, village, settlement, city mayor, monitor, public discussion, Starostyn district.

УДК 35:342.25
DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.39.31>

Кавилін О.А.

к. політ. наук,
доцент кафедри публічного управління та земельного кадастру
Класичний приватний університет

Постановка проблеми. Місцеве самоврядування у державі – це найефективніший механізм реалізації принципу народовладдя, оскільки місцева громада має право та можливість реалізовувати свої потреби дещо окремо від загальнодержавної політики, зосередившись на тому, що є дійсно необхідним в тій або іншій місцевості. Тобто природа місцевого самоврядування полягає в тому, що воно є, з одного боку, прототипом центрального уряду, а з іншого – формою влади народу, що забезпечує реалізацію права громадян на вирішення місцевих проблем, а місцевому населенню – більш ефективну можливість реалізації своєї волі.

На сучасному етапі розвитку України є досить актуальним дослідження інституту місцевого самоврядування як однієї з фундаментальних основ демократичної системи управління. Без повноцінного та ефективного місцевого самоврядування наша держава не може вважатися демократичною та правовою. Особливого суспільного значення сьогодні набуває питання щодо характеру відносин між державою та органами місцевого самоврядування.

Особливої актуальності набувають проблеми, пов'язані з чітким визначенням системи місцевого самоврядування в Україні, а також прав та обов'язків органів місцевого самоврядування. Зокрема це стосується інституту старостату.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемами місцевого самоврядування як елементу публічної влади займаються такі науковці, як В. Авер'янов, Б. Андресюк, М. Баймуратов, О. Батанов, В. Борденюк, В. Барвіцький, В. Вакулєнко, К. Ващенко, І. Бойко, О. Вовк, Т. Гошко, М. Грушевський, І. Грицяк, О. Дарнопих, Р. Делімарський, Ю. Делія, О. Євтушенко, Б. Калиновський, Н. Камінська, Ю. Кириченко, Ю. Ковбасюк, І. Коліушко, Т. Котенко, В. Куйбіда, І. Лопушинський, Т. Лушагіна, В. Мамонова, М. Михальченко, Ю. Наврузов, М. Орлатий, Ю. Панейко, В. Погорілко, В. Пустовой, К. Ровинська, П. Сас, С. Саханенко, Ю. Сурмін, Ю. Тодика, В. Трояновський, Г. Чапала, І. Шкляж та інші. Зокрема окремі сторони проблеми щодо забезпечення функціонування старостинських округів в Україні в умовах децентралізації знайшли своє відображення в роботах наступних вчених: Н. Бахур, Д. Бодрова, О. Грабовський, О. Даниляк, А. Двігун, Я. Жаліло, Є. Кузькіна, В. Кулішова, Г. Макаров, В. Мар'яновська, І. Павленко, О. Падалка, П. Покатаєв, В. Романова, А. Руденко, М. Трипольська, І. Чугунова, О. Шевченко,

О. Шишко та інших. Однак певна суперечливість та невизначеність системи місцевого самоврядування в нашій державі дає привід для подальших досліджень у цій сфері. Зокрема, слід зазначити, що існує низка суперечливих питань які стосуються утворення старостинських округів, прийняття Положення про старосту, визначення порядку організації роботи старости, затвердження старост на посадах тощо.

Мета статті. Дослідити проблеми та перспективи реформування системи органів місцевого самоврядування в Україні. Окреслити проблеми реалізації своїх функцій старостами та старостатами у місцевих громадах. Розглянути перспективи подальшого розвитку інституту старостату в Україні.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі ст. 140 Конституції України «місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи. Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради. Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад. Сільські, селищні, міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна» [1]. А у ст. 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 р. (Закон) зазначається, що територіальною громадою визнаються жителі, які об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, які є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, міст, що мають єдиний адміністративний центр [2]. Тобто система місцевого самоврядування в нашій державі включає в себе: територіальну громаду; сільську, селищну, міську раду; сільського, селищного, міського голову; виконавчі органи сільської, селищної, міської ради; старосту; районні та обласні ради, що представляють спільні інте-

реси територіальних громад сіл, селищ, міст; органи самоорганізації населення.

Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» доповнено ст. 54-1 «Староста» згідно із Законом України № 1848-VIII від 09.02.2017 «Про внесення змін до деяких законів України щодо статусу старости села, селища» в редакції Законів № 805-IX від 16.07.2020 р., № 1638-IX від 14.07.2021 [3]. Хоча інститут старости створювався ще з 2015 р. для того, щоб інтереси всіх жителів сіл і селищ в територіальних громадах були належним чином представлені в адміністративному центрі громади. В Україні сформовано більше семи тисяч старостинських округів [4, с. 199].

Староста – посадова особа місцевого самоврядування яка представляє інтереси жителів територіальної громади, здійснює комунікацію між владою та громадою. Інститут старостату був створений задля того, щоб інтереси всіх жителів відповідних територіальних громад були належним чином представлені. Старости, на даний час, функціонують відповідно до Законів України: «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про службу в органах місцевого самоврядування» «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост».

Відповідно до ч. 1 ст. 54-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» староста затверджується сільською, селищною, міською радою на строк її повноважень за пропозицією відповідного сільського, селищного, міського голови, що вноситься за результатами громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю), проведеного у межах відповідного старостинського округу [2].

Кандидатура старости вноситься на громадське обговорення або громадські слухання, збори громадян чи інші форми консультацій з громадськістю, сільським, селищним, міським головою. Кандидатура старости вважається погодженою з жителями відповідного старостинського округу у випадку, якщо в результаті громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю) отримала таку підтримку у старостинському окрузі відповідно:

1. З кількістю жителів до 1500 – більше 20 відсотків голосів жителів від загальної кількості жителів відповідного старостинського округу, які є громадянами України і мають право голосу на виборах;

2. З кількістю жителів від 1500 до 10 тисяч – більше 17 відсотків голосів;

3. З кількістю жителів від 10 тисяч до 20 тисяч – більше 14 відсотків голосів;

4. З кількістю жителів від 20 тисяч до 30 тисяч – більше 10 відсотків голосів;

5. З кількістю жителів більше 30 тисяч – більше 7 відсотків голосів жителів від загальної кількості жителів відповідного старостинського округу, які є громадянами України і мають право голосу на виборах (ч. 1 ст. 54-1 Закону) [2].

За результатами проведеного громадського обговорення кандидатури старости, а саме: громадських слухань, зборів громадян, або інших форм консультацій з громадськістю – складається протокол, який повинен містити наступні відомості:

– дата (період) і місце проведення громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю);

– кількість жителів відповідного старостинського округу, які є громадянами України і мають право голосу на виборах, відомості про кандидатуру старости;

– кількість учасників громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю), які підтримали відповідну кандидатуру, із зазначенням прізвища, власного імені (усіх власних імен) та по батькові (за наявності), а також числа, місяця і року народження, серії та номеру паспорта громадянина України (тимчасового посвідчення громадянина України – для осіб, недавно прийнятих до громадянства України). Протокол засвідчується підписом таких учасників [2].

При цьому, згідно з ч. 5 ст. 54-1 вказаного Закону, староста є наділеним наступними правами та повноваженнями:

1. Він уповноважений сільською, селищною, міською радою, яка його затвердила, діяти в інтересах жителів відповідного старостинського округу у виконавчих органах сільської, селищної, міської ради (п. 1 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

2. Бере участь у пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради та засіданнях її постійних комісій та має право дорадчого голосу (п. 2 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

3. Бере участь у засіданнях виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради (п. 2 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

4. Має право на гарантований виступ на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, а також засіданнях її постійних комісій та виконавчого комітету з питань, які стосуються інтересів жителів відповідного старостинського округу (п. 3 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

5. Сприяє жителям відповідного старостинського округу у підготовці документів, які подаються до органів місцевого самоврядування та

місцевих органів виконавчої влади та у поданні відповідних документів до зазначених органів (п. 4 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

6. Надає, за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради, адміністративні послуги та (або) виконує окремі завдання адміністратора центру надання адміністративних послуг (у випадку утворення подібного центру) (п. 4 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

7. Бере участь в організації виконання рішень сільської, селищної, міської ради, її виконавчого комітету, розпоряджень сільського, селищного, міського голови на території відповідного старостинського округу та у здійсненні контролю за їх виконанням (п. 5 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

8. Бере участь у підготовці пропозицій до проекту місцевого бюджету в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного старостинського округу (п. 6 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

9. Вносить пропозиції до виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради стосовно питань діяльності на території відповідного старостинського округу виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної власності, а також їх посадових осіб (п. 7 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

10. Бере участь у підготовці проектів рішень сільської, селищної, міської ради, які стосуються майна територіальної громади, розташованого на території відповідного старостинського округу (п. 8 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

11. Бере участь у здійсненні контролю за використанням об'єктів комунальної власності, розташованих на території старостинського округу в якому його обрано (п. 9 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

12. Бере участь у здійсненні контролю за станом благоустрою відповідного старостинського округу та інформує сільського, селищного, міського голову, виконавчі органи сільської, селищної, міської ради про результати цього контролю (п. 10 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

13. Від виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної власності та їх посадових осіб отримує інформацію, документи та матеріали, необхідні для здійснення наданих йому повноважень (п. 11 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

14. Сприяє утворенню та діяльності органів самоорганізації населення, організації та проведенню загальних зборів, громадських слухань та інших форм безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення у відповідному старостинському окрузі (п. 12 ч. 5 ст. 54-1 Закону);

15. Здійснює інші повноваження, визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами України (п. 13 ч. 5 ст. 54-1 Закону) [2].

Старостинський округ – це частина території тієї або іншої громади в Україні, на якій розташовано один або декілька населених пунктів (сіл, селищ чи міст). Але у склад старостинського округу не може входити адміністративний центр територіальної громади, що визначена сільською, селищною, міською радою з метою забезпечення представництва інтересів жителів подібного населеного пункту (населених пунктів) старостою [4].

На теперішній час в Україні нараховується 7744 старостинські округи, які сформовані місцевою радою. Але, при цьому, затверджено лише 7477 старост [5]. Відповідно до приблизних підрахунків старостинські округи мають чисельність населення:

- 10 % – до 500 осіб;
- 62 % – від 500 до 1500 осіб;
- 22 % – від 1500 до 3000 осіб;
- 7 % – понад 3000 осіб [6].

Старостинські округи в Україні формуються за декількома підходами. Фактично, всі територіальні громади України можна поділити на чотири групи [7]. Розглянемо такі групи, а також можливий порядок та проблеми діяльності старости.

Допершої групи слід віднести громади, ради яких відповідно до ч. 3 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (як ради об'єднаних територіальних громад) утворили старостинські округи і затвердили старост. Такі громади можуть, зокрема, утворюватися шляхом: 1) об'єднання двох або більше старостинських округів в один; 2) поділ одного старостинського округу на декілька; 3) трансформування певних старостинських округів завдяки переходу населених пунктів з одного або декількох старостинських округів до іншого старостинського округу чи округів; 4) «симбіоз» декількох з зазначених способів утворення старостинського округу.

У разі об'єднання двох або більше старостинських округів в один всі старости, затверджені раніше підлягають звільненню. У даному випадку слід керуватися положеннями Кодексу законів про працю України (КЗпП), зокрема пункту 1 ст. 40, де наголошується на тому, що трудовий договір, укладений на невизначений строк, а також строковий трудовий договір до закінчення строку його чинності можуть бути розірвані роботодавцем у випадку змін в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідації, реорганізації, банкрутства або перепрофілювання підприємства, установи, організації,

скорочення чисельності або штату працівників [8]. Інший староста призначається на посаду відповідно до положень ст. 54-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

У випадку поділу одного старостинського округу на декілька відповідно до ч. 3 ст. 32 КЗпП староста округу, що підлягає поділу, має бути попереджений про істотну зміну умов праці. Як наголошується у зазначеній правовій нормі «У зв'язку із змінами в організації виробництва і праці допускається зміна істотних умов праці при продовженні роботи за тією ж спеціальністю, кваліфікацією чи посадою. Про зміну істотних умов праці – систем та розмірів оплати праці, пільг, режиму роботи, встановлення або скасування неповного робочого часу, суміщення професій, зміну розрядів і найменування посад та інших – працівник повинен бути повідомлений не пізніше ніж за два місяці» [8]. Якщо особа не погоджується на такі умови – то вона підлягає звільненню відповідно до п. 6 ст. 36 КЗпП, оскільки однією з підстав припинення трудового договору є відмова працівника від переведення на роботу в іншу місцевість разом з підприємством, установою, організацією, а також відмова від продовження роботи у зв'язку із зміною істотних умов праці [8].

Якщо відбувається трансформування старостинських округів завдяки переходу населених пунктів з одного або декількох старостинських округів до іншого старостинського округу чи округів, то, скоріш за все, площа та кількість населення такого старостинського округу зміниться, що, як і у попередньому прикладі, є істотною зміною умов праці.

У випадку коли поєднуються декілька з розглянутих способів утворення старостинського округу також будуть застосовуватися відповідні положення КЗпП України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

До другої групи можна віднести громади, ради яких затвердили на посадах старост не у попередньо утворених старостинських округах, а у населених пунктах за переліком як у визначену радами громад територіальну основу для здійснення старостами наданих повноважень. У цьому випадку можливо, що новоутворені старостинські округи за кількістю населених пунктів, які увійшли до їх складу, та кількістю населення будуть не співпадати з переліком тих населених пунктів (а, відповідно, не буде співпадати і кількість населення), що були визначені бід час затвердженні на посадах старост. Тут також слід застосовувати положення п. 3 ст. 32 КЗпП та п. 6 ст. 36 КЗпП України, а нові старости призначаються згідно

зі ст. 54-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

До третьої групи територіальних громад України можна віднести громади, які були утворені за процедурою добровільного об'єднання, втім, остаточно збільшені їхні території були визначені одним із розпорядчих актів Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 р. Ради таких громад затвердили на посадах старост і у старостинські округи, що були раніше утворені в порядку ч. 3 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», і у населені пункти за переліком як визначену радами громад територіальну основу для здійснення старостами наданих повноважень. Тобто старости затверджувалися на посади у два різних види територіальних утворень: а) із статусом старостинського округу; б) без такого статусу. У цьому випадку можуть бути застосовані такі ж сценарії, що використовуватимуться громадами першої та другої групи.

А до четвертої групи відносяться громади, ради яких, на даний момент, ще не утворювали старостинські округи та не затверджували на посадах старост, хоча мали це зробити продовж трьох місяців з дня набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку інституту старост».

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку інституту старост» № 1638-IX від 14.07.2021 р. набув чинності 01 серпня 2021 р. У даному законі зазначено, що однією з компетенцій рад громад є повноваження які стосуються: утворення старостинських округів; затвердження Положення про старосту; затвердження на посаду та звільнення з посади старости. Старостинський округ утворюється відповідною сільською, селищною, міською радою у складі одного або декількох населених пунктів (крім адміністративного центру територіальної громади), на території якого (яких) проживає не менше 500 жителів. Однак, при цьому, на законодавчому рівні не визначено вимоги щодо площі території старостинських округів чи будь-яких інших критеріїв. При утворенні старостинських округів враховуються історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток таких старостинських округів та відповідної територіальної громади [9].

Рішення щодо утворення старостинських округів, згідно з п. 6-1 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» приймаються виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради. Також

згідно з п. 2 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку інституту старост», сільським, селищним, міським радам у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом необхідно було забезпечити, відповідно до ст. 54-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» утворення старостинських округів [2]. При цьому створення старостинських округів та призначення старост триває. Особливо складно проходить процес саме призначення старост. На сьогодні в Україні наступна картина [5]:

Звісно, якоюсь мірою, такій обстановці сприяє повномасштабне вторгнення в Україну. Відповідно існують ускладнення в умовах воєнного стану і у діяльності місцевого самоврядування, однією з важливих ланок якого є інститут старостату. «Місцеве

самоврядування в Україні все більше стає одним із помітних і потужних самоврядувань на теренах Європи, а запроваджений в ході реформи децентралізації публічної влади інститут старостату об'єктивно набуває статусу його базової, найбільш наближеної до людей ланки» [10]. Але при цьому, як підкреслив голова підкомітету з питань будівельних матеріалів Комітету О. Аліксіччук необхідно знайти рівновагу при створенні старостинських округів та розуміння як правильно обрати старосту, для того щоб він представляв і захищав інтереси громади, і разом з тим був би людиною голови громади, який би мав змогу на місці здійснювати контроль за забезпеченням його керівництва та виконанням рішень, що приймаються головою громади та місцевою радою. Разом з тим заступник голови Комітету, голова підкомітету з питань виборів, референдумів та інших форм безпо-

Таблиця 1

Інформація щодо утворення старостинських округів

Область	Кількість утворених старостинських округів	Кількість затверджених старост
Вінницька	527	509
Волинська	293	282
Дніпропетровська	259	235
Донецька	156	136
Житомирська	455	444
Закарпатська	262	253
Запорізька	216	202
Івано-Франківська	417	387
Київська	454	451
Кіровоградська	252	269
Луганська	133	120
Львівська	459	499
Миколаївська	237	208
Одеська	355	344
Полтавська	324	315
Рівненська	223	214
Сумська	294	281
Тернопільська	450	436
Харківська	349	342
Херсонська	225	150
Хмельницька	470	457
Черкаська	360	363
Чернівецька	200	176
Чернігівська	374	404
Разом в областях	7744	7477

Джерело: побудовано на підставі [5].

середньої демократії Комітету А. Загоруйко зазначає, що більш ефективним, на даному етапі, було б не погодження, а призначення старост [10]. На даний час проблеми, у своїй більшості, пов'язані саме зі складністю організації безпосередньо процесу погодження старости.

Інститут старостату порівняно новий для України. Та він має значну ефективність. Це є актуальним, навіть у ситуації викликів, які створив для нашої держави воєнний час, оскільки саме старости є однією з ланок (інструментом комунікації), яка пов'язує жителів територіальної громади з центральною владою. І, хоча, залишається багато не вирішених проблем теоретичного та практичного характеру щодо досліджуваного інституту – старостат як ланку місцевого самоврядування необхідно, на наш погляд, активно розвивати, докладаючи до цього максимум зусиль. Це одне з пріоритетних завдань держави у рамках реформування місцевого самоврядування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-ii>
2. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України № 280/97-ВР від 21.05.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Про внесення змін до деяких законів України щодо статусу старости села, селища. Закон України № 1848-VIII від 09.02.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2017. № 12. Ст. 134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1848-19#n23>

4. Покатаєв П. С., Маєвський А. В. Забезпечення функціонування старостинських округів в Україні в умовах децентралізації. Публічне управління і адміністрування в Україні. Випуск 33. 2023. С. 198-206

5. Старостинські округи. URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/pages/pryiednani-hromady>

6. Про старостинські округи в об'єднаних громадах: запитання та відповіді. URL: https://gr.org.ua/pro-starostynski-okrugy-v-ob-yednanyh-gromadah-zapytannya-ta-vidpovidi/#google_vignette

7. Врублевський О. Про утворення старостинських округів та затвердження старост в контексті останніх законодавчих змін. URL: <https://decentralization.ua/news/14044>

8. Кодекс законів про працю України. ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку інституту старост. Закон України № 1638-IX від 14.07.2021 р. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2021. № 39. Ст. 321. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1638-20#Text>

10. Члени Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування переконані, що інститут старостату є важливою ланкою системи місцевого самоврядування в Україні. Прес-служба Апарату Верховної Ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/233059.html